

הגאות שבענוה

הרב א. חפץ

צילומים:
ברוך יערי, ארכיון המשפחה

ביתו של מרן ה'חזון איש'

בגיל צעיר מאד כבר ידע על מה לשון 'שישה סדרי משנה' כמו 'אשרי'. אביו זצ"ל היה לומד אותו הרבה, לפי מותו העילוי, הם הספיקו הרבה. בגיל ארבע-עשרה חזי בערך בשנת תשי"ז, אביו ירד אותו לבני ברק, להכניסו לפוניבז'. הם פגשו את מרן הרב מפוניבז' שבחן אותו, אך אמר: 'אכן הוא ידע היטב, אבל שיבוא רק בשנה הבאה, כי בכל מקרה, הוא צעיר מדי'.

כיוון שהיו כבר בבני ברק, אביו החליט להיכנס אתו למרן החזון איש. הוא ביקש מרן החזון איש שיבחן את הבן. על השולחן של מרן היה פתוח ספר על מסכת חלה בו עיין מרן בעת כניסתם. מרן החזון איש שאל את הנער 'מה למדת?' ואביו השיב: 'הוא יודע גם מסכת חלה והמסכת ע"פ מרן החזון איש אכן ניסה והחל משתמש אתו בענייני חלה, והתפעל מאד. לימים, כשכנסו לפוניבז', כבר הייתה היכרות גדולה בינו לבין מרן, בלימוד ורק בלימוד. כאשר היינו שואלים אותו 'מעשיות' על מרן החזון איש, לא ידע כלום, וזכר מה היה שם, כיצד היה נראה הבית ומי היה שם, רק יכול היה לומר מה דיבר בלימוד - שאלות, קושיות ותירוצים. פעם אחת מרן החזון איש הבחין לו מדוע לא כדאי לו להיות כל כך שתקן (כפי שהיה בטבעו) והציע לו להגיד בר על השתקנות הקיצוניות (ואכמ"ל).

אותו החוצה עם הרכב ולא אוכל למצוא תנייה, רק אז הסכים להמתין כך בבושות - לשבת כמו אדם מכובד ברכב פרטי. 'הייתה פעם אחת ויותר כשנתקענו ברמזור מתארך באחד הצמתים בירושלים, וגם אמר לי 'אני מתבייש ככה לשבת ברכב ואנשים צעירים הולכים. גם אני עדיין יכול ללכת כמו צעיר, ומדוע אני יושב כמיוחד מאחרים בתוך הרכב, זה לא נעים לי'. לא ידע היכן לשים את עצמו. הביישנות והצניעות שלו היו יוצאי דופן. עניו שבענווים, אין לתאר ולשער! ככל שהיה גדול ועילוי גדיר - אנציקלופדיה מהלכת, הענווה שלו הייתה גדולה עוד יותר'.

אל הבית הקטן והפשוט ברחוב אלקנה 12, רחוב קטן ושקט, בסוף הרחוב מוביל גשר קצר צר. השבוע פסעו עליו המוני מנחמים שכל השנים רחשו אהבה מיוחדת לאיש המופלא שהצליח לשלב בחייו גאונות עצומה עם ענווה צרופה. בעצם, לא הייתה זו ענווה, אלא מפני תחושה עצומה של 'נחתנו מה' - "

עברנו את הגשר הטיפוסי ונעמדנו לשיחה במ' רפסת הבית, בסגנון ימי הקורונה, עם בנו הרב"ג ר' אהרן גולדברג, שברדלחט"א, שהעניק זוויות אישיות וסיפר על אבא המאושר בעולם, שלא נצרך לכלום, לא לכבוד, תאווה ולקנאה, והיה לו את הכל מכל כל - התורה הקדושה, משוש חייו ותכלית קיומו.

'שבת אחה"צ אבא, הריני כפרת משכבו, יצא למיקור מסוים ברחוב סורוצקין. הוא שאל אותי, היכן יהיה לו מגיין למנחה? ואמרתי לו כי בבית הכנסת פלוגי, שם בדרכו, תהיה לו אפשרות להתפלל מנחה.

'כששב לבית לסעודה שלישית, התעניינתי לגבי תפילת מנחה, ואמר שאכן ב"ה הכל היה בסדר. 'אתה יודע מה? אפילו נתנו לי עלייה... היה המוה סיפור שנתנו לו עלייה... מעולם לא עניינו אותו הדברים הללו, אבל תוך כדי דיבור הבנתי, כי המשך: 'קורה הרבה פעמים שכאשר יהודי מבוגר נכנס לבית כנסת, נותנים לו עלייה, אבל ממש פלא והפלא, הם ידעו את השם שלי: 'עמוד ולמן נחמיה...! אך אתה מסביר את זה? ...! ככה שאל וסיפר לנו, ואנחנו בני הבית לא הפסקנו לחייך לעצמנו, שעדיין כך, אחרי כשמונים שנה של גאונות אבא עדיין תמה לעצ' מו: 'איך בכלל מישוהו מכיר אותי ויודע את השם שלי? ...! עד ימינו האחרונים, לא החזיק מעצמו לכולם.

'כשהייתי מלווה אותו ל'כותל המערבי' עם רכב ואישור כניסה מיוחד להגיע עד המקום, ונאלצנו להמתין בצד לפי הבידוק, הוא התמלא בושה רבה והתחנן אליי שמתעניין לצאת מהרכב ולעמוד בתור, לעבור את הבידוק כמו כולם. 'אני מתבייש, שכולם עומדים ואני יושב ברכב, אחת מכולם. נאלצתי לומר לו שאם הוא יוצא, יסלקו

על השולחן היה פתוח ספר על מסכת חלה. מרן החזון איש שאל את הנער 'מה למדת?' ואביו השיב: 'הוא יודע גם מסכת חלה והמסכת ע"פ מרן החזון איש אכן ניסה והחל להשתמש אתו בענייני חלה, והתפעל מאד'

עם מרן הגרי"ז

ל'אבא, הכ"מ, הייתה קרבה משה' פחתית עם מרן הגאון רבי שמחה זליג מברסק זצוק"ל. ממשיך הכן ומפרט: 'סבתא של אבא, הייתה אחות הרבנית אשת רבי שמחה זליג. כאשר מרן הגרא"ל שטינמן זצוק"ל פגש את אבא, אמר לו: 'הלא רבי שמחה זליג מחבר בינינו, כי רבי שמחה זליג דוד שלי (של מרן), והוא דוד שלך מצד הרבנית שלי'.

(רקע: בוולאזין חי יהודי ששמו רבי אברהם יעקב יוחננס רודנסקי, מתמיד עצום ובעל תפילה' בישיבת וולאזין (מרן רה"י רמ"ל ליפקוביץ זצוק"ל עוד הכירו מוולאזין) היה עני מרוד אבל רצה מאד חתנים תלמידי חכמים. וכיצד ישיגם בעניו? לכך חיפש חתנים עניים מרודים, שלדידם, גם הפרוטות שיהיו לו, חשובים יהיו בעיניהם. ואכן, הוא זכה שהחתן הראשון היה רבי שמחה זליג, החתן השני רבי נחמיה הכהן זיזיק' שנפטר בצעירותו (הוא סבא שלנו, על שמו נקרא: זלמן נחמיה. זלמן ע"ש סבא שני'), והחתן השלישי רבי ליוו יצחק ברמן, שעלה לא"י והתגורר במאה שערים ונודע כגדול ה'מלמדים'. היה לו בן אחד, שבתו של הכן נישאה לגאון רבי שלמה היימן. (מרן הגרא"ל היה מספר כי אמרו בוולאזין שלרבי אברהם יעקב יוחננס, העני, יש פרה אחת לבנה ושלוש בנות שחורות, שלא הלבינו שערות ראשן, ועם הפרה, הוא חיתן את שלושתן... כיצד? לרבי שמחה זליג הציע נדונה מהפירה, אתן לך אותה, יחלבו אותה וממנה תהיה גם פרנסה מועטת, לאחר שנתיים, הוא שאל אותו

האם מוכן שיתנוה גם לבת השנייה שבשירוכים, נרנו, וכך הבטיח וחיתן את הבת השנייה, וכן בש' לישית - עם אותה פרה, שעברה מאחת לשנייה...)

ממשיך רבי אהרן גולדברג: 'אבי סיפר, שבעת שמרן הרב מברסק הגיע לארץ, בראשית ימי המלחמה, הסבתא, היינו אחות של הרבנית של רבי שמחה זליג, ובתה - אמו, והוא כילד בן תשע, הלכו מיד לביקור במעונו של מרן הרב. כי סבתא רצתה מאד לדעת מה שלום אחותה.

בשבת אחה"צ דפקו. הרב שאל: מי בפתח? והיא ענתה 'די אלמנה פון רבי נחמיה'. אוהו! אזוי פיל יארן נישט גוען (כל כך הרבה שנים לא נראיתם).

מרן הרב הכניס לשבת ליד השולחן. קודם כל, הם התעניינו אודות הרבנית של מרן הרב מברסק. מרן הרב היה מאד שבור, עדיין לא ידע מה עלה בגורלה של הרבנית: 'אנו מחכים לבשורות טובות' - אמר להם. ואז ביקשה לשמוע מה שלום אחותה? הרב נשם עמוקות, ואמר שאיננה בחיים, הייתה בהלוויה שלה. היא בכתה. מרן הרב מברסק פירט לה עד כמה הרבנית אשת רבי שמחה זליג הייתה חולה מאד ומשותקת. אח"כ הורה לה כיצד עליה להתנהג בדין 'שמועה רחוקה'. זה היה הביקור הראשון של אבא בבית מרן הרב מברסק. 'שבת לפני 'בר המצווה' שלו נכנס להיבדח בבית מרן הרב, יחד עם הקבוצה מתלמידי ישיבת 'תפארת צבי', והוא היה היחיד שידע לענות גם על השאלה הקשה שמרן הרב ציג. לימים, היה נכנס עם אביו מדי מוצאי שבת להשתתף בתפילת מע' ריב. ואביו גילה כי מרן הרב מברסק נאלץ לחפש מניינים כמוצאי שבת למעריב, כיוון שהתפלל מאוחר יחסית, והחליט להקפיד הוא ובנו, לבוא להתפלל שם, כדי להקל'.

כיצד הודווגו שני העילויים - החותן והת' תן - אבין, שזכה להיות החתן הראשון של מרן הגרי"ז? איערבאך זצוק"ל?

השדכן היה רבי פסח שפירא. הרקע לשידוך: כשרבי יוסף דינקלס התגורר בבתי ברוידא, אבי למד אותו עבר בסדר זרעים, והנה, בשנת תש"ח רבי יוסף הרב לבני ברק, ובשנת תשי"א אבי שב לירושלים מפוניבז' (כיוון שאחותו נהרגה בפי' גורע) ולמד בישיבת חברון.

באותם ימים בשנת תשי"א, רבי פסח שפירא ניסה לערוך את הספרים של רבי יוסף דינקלס 'משנת יוסף'. היו לו קטעים רבים, שלא הבין את כוונתו של רבי יוסף ששהה ב'בני ברק', אמר רבי פסח שפירא לחבריו העוסקים במלאכה, כי בישיבת חברון לומד בחור היודע כל התורה, יודע גם זרעים, נשים וניקין והוא יוכל לסייע להם.

לכאורה, הם קראו לו מהשיבה וביקשו ממנו שכיוון שלמד עם רבי יוסף, אולי יסכים לסייע להם. הצביעו לו על עשרות מקומות שלא מצליחים להבין ולפענח, ואבא התיישב ועשה כל מה שביקשו ממנו - לתפארת ובהצלחה. אח"כ הספר יצא לאור בטוב טעם ודעת.

ביום בהיר אחד, סבא מרן הגרי"ז, הגיע במיוחד לביתו של רבי פסח שפירא לקנות ספר 'משנת יוסף' על זרעים.

בעת שנכנס, התעניין כיצד הספר נכתב ונערך. רבי פסח סיפר לו בין הדיברים, כי היה להם לעזרה בחור משיבת חברון, גאון של ממש שידוע בבלי וירושלמי, ושולחן ערוך בעל פה. 'גם זרעים וירושלמי בורעים?' - תמה רבי שלמה זלמן והתפעל. אכן! מי הוא, האם הוא נשוי?

"אה, אולי יש לך בת, זה יכול להיות שידוך טוב בשבילך..." - חייך רבי פסח שפירא וזרק את המשפט מפיו. (הבת הצדקנית, הייתה בת שבע עשרה, בסך הכל).

סבא מרן הגרי"ז עמד כמשתאה לשמע הפ' רטים. 'הייתי רוצה לראות אותה. והחל להתעניין בשמו המדויק, שם אביו ועיסוקו. אולי תסביר לי מי אביו. רבי פסח פרש לפניו שם ופרטים, אך סבא לא הצליח להבין במי מדובר, עד שפירט לו כי האבא רבי אברהם גולדברג אומר שיעור יומי על הרף, ב'חבורת תורה ועבודה' (כדוגמת חבורת 'תפארת בחורים' דאז) והשיעור מתקיים בבית הכנסת מאה שערים.

'אה, אני יודע מי הוא' - הגיב בהתפעלות, סבא מרן הגרי"ז. 'לפני תקופה, הודמן לי להיות בשעת 'מנחה מעריב' בשטיבלאך, המתגנז למניין למעריב, ושמעתי שיעור מתוך מאד. התיישבתי יחד עם הבעלי-בתיים שומעי השיעור, ולא יכולתי לעזוב, כל כך נעים היה. אפילו כשהגיע זמן מעריב נשארת לשבת עד סוף השיעור. וכך אט-אט סבא התחיל להיכנס לעניין של השידוך... החל לברר.

הבידורים

הוא בירר עליו בישיבת פוניבז', ואח"כ אצל הר"מים של ישיבת חברון. לימים סבא ציין באוזניו, כי ראש הישיבה רבי אהרן כהן זצוק"ל היה חכם גדול מאד - חכם הרזים, לא ראיתי חכם כמותו בעולם. שאלתי אותו: סבא, שמעתי על צדקותו, גדולותו בתורה וקדושתו של רבי אהרן כהן, אבל לא שמעתי שהיה חכם הרזים... פירט לי סבא ואמר: כל מי ששאלתי בישיבה שיכתוב את אבא שלך, אחד ציין שהוא בחור היודע גם שולחן ערוך, אחר הדגיש שידוע שו"תים, אחד אמר שידוע כל הקצות והנתיבות ואפילו יודע 'חידושי

כולם בישיבה
שיבחו את אביו,
סיפר סבא.
אחד ציין שהוא
יודע ש"ע, אחר
הדגיש שידוע
ש"תים, אחד
אמר שידוע
כל הקצות
והנתיבות ואפילו
'חידושי הרי"ם',

ואילו הגר"א
כהן שאל: 'מה
אתה מחפש?'
אמרת: 'אחד
שיכול להיות
אדם גדול'. והוא
השיב: 'שיהיה
אדם גדול? הוא
כבר אדם גדול...'

הירושלמית, והחל לתת לי משהו כמו שיעור באסטרונומיה, על סדר המולות והכוכבים, מכאן ומשם...
סבא מרן הגרש"ז, רק התפעל עוד יותר ויצא מהכלים - שגם בתחום הזה הוא מבין...
אגב, אחרי החתונה סבא אמר לו פעם: שמעתי שאתה יודע ומבין בסדרי הכוכבים והלכות קידוש החודש, הוא ענה בבושה - בחיוב. 'אולי תלמד אותי, תשלים לי פרטים בנושא?' הם מצאו לילה חשוך עם כוכבים מאירים, ואבא יצא עם סבא. עמד והסביר לו את הבנתו וסבא זי"ע כמו תלמיד טוב, בקליטתו המדהימה, שמע ושמע ושמע להחכים מהחזן החדש... סבא עצמו סיפר לי 'למדתי ענייני צבא השמים מאבן'.

בשנה ראשונה שלו, ישבו פעם הסבא הגאון רבי חיים לייב אריעבראך זצ"ל עם אבא ודנו ב'הלכה למעשה' בקידושין. סבא הגרש"ז זצ"ל היה 'מסדר קידושין' לכל מיני יהודים שעלו מהשוואה ועוד, ומפקידה לפקידה עלו נידונים של ספקות בהלכות אכן העור, האם מותר להתחתן. באותו יום היה מקרה מסוכך והגרש"ז ובנו הגרש"ז ישבו יחד ודנו. אבא, החתן הצעיר ישב בצד והקשיב, ולפתע אמר: בספר 'האלף לך שלמה' - לרבי שלמה קלוגר, ראיתי פעם שדן במ' קרה כזה ממש. הם קפצו בהתפעלות, כיצד יודע את ספר 'האלף לך שלמה', חיפשו בספרייה ועיינו והיה להם לתועלת.

מיתרים של כינור

הגאון רבי שלום פוברסקי ואחיו הגאון הגדול רבי ברוך דב שליט"א אמרו לנו כמה פעמים: הרב מפוניבז' היה אומר, כי הראש של זלמן נחמיה הוא 'הפידל' = כמו מיתרים של כינור, יש לו מוח כמיתרי הכינור.

למעשה, היכן ששאלו אותו בכל עת ורגע, בעיניו, בחלקי התורה ידע לענות בו ברגע, ואמר שיעורים בכל מקום שביקשו.
פעם התארח אצלי והיה שרוי בשמחה עצומה, כי ראה בארון הספרים את כל כרכי 'שיעורי רבי שמואל רוזובסקי'. ישב איתם כמה שעות והתפעל לראות בעליל כי 'רבי שמואל חידש בתורה בכל 'מחזור' של תלמידים, ולא חזר על אותם שיעורים

המשך בעמ' 34

כארז בלבנון

שיחה עם חתני הרבנים הגאונים רבי אברהם ישעי' וולפא ורבי צבי יוסף קרשק' שליט"א - ראה מוסף שבת קודש, עמ' 10-13

כאשר הייתי שואל את אבא על שתי הפגישות עם סבא לפני האירוסין, היה מתחמק ומספר: 'אה, כמה עגמת נפש היה לנו אז...'. רק את זה זכר... וסיפר כי השרדן לא ציין בדיוק את המקום, ואני המתנתי בבית הכנסת אחד, וסבא בבית הכנסת אחר, ולא נפגשנו. רק לאחר כמה ימים נפגשנו שוב בצורה ברורה... זה מה שהסכים אבא לספר על אותה פגישה שסבא עצמו היה מתענג עליה - כשהם סערו יחד בחלקי התורה, ונצנים יצאו מפהם.

ענוותן תרביני

בבית הספר של בתי תחי' ביקשו לערוך 'עבודה' בעניין - 'מעשים טובים קטנים' שנעשו, ובסופו של דבר, המעשה הטוב הקטן - הטיב עם מי שעשה אותו בכפליים.

הצעתי לבתי לכתוב את הסיפור הנ"ל, אודות סבא שלנו רבי שלמה זלמן, שהגיע לעשות מעשה חסד קטן לרכוש את הספר מרבי פסח שפירא, ומכך, וזה לחתן - אבא שלנו...

היא כתבה יפה והצליחה. החיבור שלה זכה במיוחד. סיפורי לאבא כי הבת ערכה איזה חיבור וזכתה... הוצאתי את הגיירות מהכיס ונתתי לו לקרוא... הוא החל לקרוא ולפתע נהיה אדום ונהיה לבן... 'אני יותר לא אספר לך סיפורים! וכי הייתי עורך של הספר 'משנת יוסף' של הגאון רבי יוסף דינקלס? ידעתי קצת רמב"ם, מעט מסכת שביעית, ועוד מעט בזרעים, וביקשו ממני שאני שיהיה טובה ושאסדר, ובכלל כל ההמשך זה היה לו לחידוש, שמחמת כך סבא שמע את השם שלו, 'מי סיפר לך כאלו דברים מחודשים?...'
'זה סבא אריעבראך סיפר לי', אמרתי לו. והוא שתק.

הכוכבים

בפגישה בין אבא לאימא היה גם דבר מעניין. סבא מרן הגרש"ז זי"ע הקפיד שלא יהיו הפגישות בפנים הבית (כמדומה מחמת חשש יחוד) ושהב' חזר והב' יצאו להליכה.

הם יצאו לכיוון תלפיות. היו שם רחובות בנויים ומוארים בקרשי. כשאמא שלי חזרה מהפ' גישה, סבא התעניין: מה, איך היה, מה היה? אימא הייתה ילידה בת 17 והשיבה, 'דיברנו כמה מילות נימוסין, ויותר לא הבנתי מילה אחת ממה שהוא דיבר אתי...'

על מה דיברתם? נבהל והשתומם. 'לא הבנתי'. אבל מה בכל זאת דיבר? 'הוא דיבר כל הזמן על הכוכבים...' הוא פשוט התלהב לראות את הכוכבים שנראו בחשיכה

הרי"ם' - ידע הכל. הלכתי לרבי אהרן כהן והוא שאל 'מה אתה מחפש?' אמרתי 'אני רוצה אחד שיכול להיות אדם גדול'. תגובתו הייתה: 'שיהיה אדם גדול? הוא כבר אדם גדול...'. התעניינתי מהיכן הקשר שלו עד כדי כך שמכריו עליו כך, והשיב: 'אין לי קשר מיוחד אתו, אבל אספר לך, כשיודע הישיבות' נתנו ימי מרגוע למצוינים (בעיר צפת) הייתי אתו בצפת. היו שם ממש 'ארויות' של תלמידי חכמים, והתפעלתי כיצד משתלב איתם בתורה. לכן הסתכלתי לעקוב אחריו, וראיתי שהוא גדול של ממש'. רבי אהרן נקב והצביע על אבחנות דקות שעל ידן שיבח אותו, והתפעלתי מחכמתו העצומה.

כאשר התקדמו העניינים, קבעו להיפגש - סבא מרן הגרש"ז אריעבראך עם אבא - בבית הכנסת של התימנים בשכונת 'משכנות' (ליד הבית של הגה"צ רבי אריה לויין זצוק"ל).

ביום הראשון הם ישבו יחד 4 שעות. כאשר הייתי מוכיז לסבא את בית הכנסת של התימנים סבא מרן הגרש"ז היה אומר 'איוז שמחה הייתה לי אז, ותמיד שאני עובר שם אני נזכר מה'נחת'... ישבתי אתו יום אחד 4 שעות, ולמחרת שוב 4 שעות נוספות, ודיברנו בלימוד בבבלי בירושלמי, ברמב"ם. לא בחנתי אלא עברנו מעניין לעניין - בעשרות מסכתות ועניינים עמוקים בשי"ס וראיתי שהוא יודע, גם יודע!'

הדבר האחרון ששאל אותו: האם בחרו בגילו לומד גם מנחת חינוך?... וכשהשיב בחיוב סבא התעניין לגבי ראשי תיבות מסוימים ב'מנחת חינוך' כיצד נראה לו לפענח אותם...? והוא השיב כיצד מפענח אותם, והתפעל ונהנה מהפענוח שלו, גיוועלדיג! (כמדומה שהמדובר היה בראשי תיבות במנחת חינוך עם ארבע מ': מממ"מ).

חשבתי, אומר לנו רבי אהרן גולדברג, שמא אני טועה בפרט הזה של המנחת חינוך, עד שאמש, היה כאן יהודי נחם, מהמשתתפים בשיעור 'מנחת חינוך' בבית אבא מזה שלוש שנה (לפני כשנתיים, סימו את 'מנחת חינוך' והתחילו שוב. אבא נפטר בעת שלמדו מצוות תשובתו). והוא סיפר: 'ראינו, שאיך לומד ב'מנחת חינוך' ישן ובלוע, החלטנו שנקנה לו לכבוד פורים מנחת חינוך של 'מכון ירושלים'. הבאנו לו, והצטער: מדוע הייתם צריכים לקנות, הלא יש לי 'מנחת חינוך' טוב. הבהירו לי שבאן בדפוס של 'מכון ירושלים' ישנן ציונים ופענוחים רבים. 'אה' נהנה, ומיד פתח וחפץ שם משהו - כיצד פענחו איזה ראשי תיבות... ואז אמר לנו: 'כן, הם פענחו טוב, וסיפר שה'שוער' שלו בפגישה אתו לפני האירוסין, שאל אותו על ראשי התיבות הללו...'

שמחתי לראות שהסיפור אכן אמת לחלוטין.

הגאונות שבענווה

המשך מעמ' 31

שאמר במחזור קודם'. שאלתיו 'מניין לך דווקא כעת לגלות שרבי שמואל חידש תמיד?' הוא התיישב לצדי והחל להראות לי ולהצביע, הנה התירוץ הזה, הוא אמר אצלנו לפני שישים שנה, אבל תראה את הקושייה הזו לא אמר, את הרמב"ם ההוא לא אמר לנו, כנראה חידש במחזור אחר, וככה ישב הרבה זמן ועבר על כרכי השיעורים והצביע מה אמר אצלם ומה לא אמר... היה מדהים לראות את הזיכרון המופלג יחד עם אושר שמחת התורה שלו.

סבא מרן הגרש"ז היה אומר כי כשהכיר אותו קיבל מושגים אחרים בעילויים. תמיד ידע כי עילויים הם מלאי מעלות, אבל גם עם תהלוכות חיים לא סטנדרטיים

ולפעמים עם בעיות, והנה הוא פגש עילוי כל כך נורמלי וחלק...

להיות 'בחור ישיבה' מחדש

רבי אהרן שיבדלחט"א מפליג לצניעות ולענווה המתוקה של אבא, אין לנו תמורתה. מדי שנה היה בא לנפוש בירחי כלה בישיבת פוניבד'. היה אומר אם אתם מציעים לי 'דאטשע' מה זה דאטשע? להיות 'בחור ישיבה' מחדש. וכך היינו מגיעים לפוניבד' ל'ירחי כלה' ואבא ישב בשיעורים של רבי שמואל רוזובסקי, של רבי גרשון ורבי שלומקה, והתענג כאילו הוא כעת בחור בישיבה, אח"כ, היה עולה לדבר איתם בלימוד ועם מורו מרן הגרי"ד פוברסקי ומרן הגראמ"מ שך, לומד ולומד, כמו בחור ובעיקר בענווה ובפשטות שאין לתאר. עוד מספר הבן שליט"א על הימים בהם מרן הרב

מבריסק טייל ברחוב דוד ילין, והיה מתיישב לנוח על הגדר בחצר של אבא, שם התגורר בשנים שאחרי החתונה, והם נפגשו הרבה פעמים ודיברו בלימוד.

רבי אהרן שליט"א מסיים בדמעות על הדמות של אבא שכולה תורה, ללא רצון למעמד, לכבוד, על אבא שהיה מאושר בעולם כי לא חיפש גשמיות כלל. תראו ארון ספרים פשוט ובית ללא מותרות, פשטנות ואושר. אבא ואימא תבדלחט"א בחיים של תורה. הוא לא נטל לעצמו, נתן לילדים ולסוככים, והיה מלא בתורתו ושמח עד אין קץ בתורתו ובמעשיו הטובים. אושר שאין לכם לתארו ולהכינו. הנכנסים לנחם במרפסת בה ישבנו עם הבן, קוטעים את השיחה בינינו, שוב ושוב.

התמלאנו בערכים חדשים. ובמושגים. ניחמנו את כל בני המשפחה, חכמי תורה, ויצאנו את הבית בקידה.